

**Міжнародна науково-практична онлайн-конференція:
«НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ У ЦИФРОВОМУ
ФОРМАТІ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ »**

29-30 листопада 2024 року м. Київ, Україна

29.11.2024

Час зазначено за українським часом!

Посилання на Zoom: <https://us02web.zoom.us/j/88188406978>
Meeting-ID: 881 8840 6978

- 14:00-14:10 **Відкриття конференції (Організаційний комітет)**
 Лекторка ДААД Аня Ланге (Бішкек)
Спвробітниця проєкту Віадріна Фаст Трек Катрін К. Компе (Франкфурт
 (Одер))
Експертка з організації навчального процесу Гете-Інституту Керстін
 Дальйо (Київ)
 д-р Єва Тешасв-Зундерланд, лектор DAAD (Харків)
- 14:10-14:20 **Вітальне слово професора Сільвано Марселья**, президентента АЕДЕ
 (Європейської асоціації викладачів)
 (переклад з італійської на українську)
- 14:20-14:25 **Вітальне слово проф. д-ра фізико-математичних наук Григорія Торбіна**,
 проректора з наукової роботи Українського державного університету імені
 Михайла Драгоманова
- 14:25-14:30 **Вітальне слово проф. к. п. н. Анни Турчиної**, декана природничого
 факультету Українського державного університету імені Михайла
 Драгоманова
- 14.30-14:35 **Вітальне слово проф. д-ра філол. н. Світлани Іваненко**, президентки
 Української спілки германістів вищої школи,
 Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського»
- 14:35-14:40 **Вітальне слово проф. д. філол. н. Алли Паславської**, президентки
 Асоціації українських германістів, Львівський національний університет
 імені Івана Франка
- 14.40- 14:45 **Вітальне слово доц., к. п. н. Олени Холоденко**, президентки громадської
 організації «Європейська освіта і наука в Україні», Український державний
 університет імені Михайла Драгоманова

Пленарне засідання

- 14:45-15:30 Проф. д-р філол. н. Марія Іваницька, Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Багатомовність та взаємозв'язки в літературах: дидактичні аспекти
До компетентностей, яких мають набути студенти освітніх програм «німецька філологія», «німецька як іноземна», а також «письмовий та усний переклад з німецької» додаються, поряд з іншомовною компетентністю, також літературознавча та міжкультурна компетентності. Останні дають можливість майбутнім фахівцям бути посередниками між культурами, критично розглядати в них схоже і відмінне та сенсibilізувати інших до цих аспектів. Важливим складником цього розглядаємо знання літературних взаємозв'язків та паралелей, у нашому випадку – між німецькою та українською літературою. Ці перетини проявляються у таких темах, як „Німецькомовні поети Галичини та Буковини“, „Українські мотиви в німецькомовній літературі“ або „Творчість українських письменників-емігрантів у Німеччині“.
- Доповідь висвітлює два курси, що пропонуються для студентів-магістрів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які серед іншого розглядають німецько-українські літературні взаємозв'язки та різні аспекти багатомовності в літературних творах, інформуючи про авторок/авторів та митців, яким часто приділяють недостатньо уваги в традиційних курсах літератури, незважаючи на їхній вагомий внесок у розбудову літературних та культурних відносин між нашими країнами. Прикладами є, крім загальновідомих особистостей, таких як Іван Франко або Ольга Кобилянська, менш відомі автори, такі як Карл Еміль Францоз, Освальд Бурггардт, Остап Грицай або Таня Малярчук.
- Іншою важливою темою доповіді є розвиток філології в Німеччині, де українська мова та література раніше майже не були представлені і тільки з 2022 р. почали викладатись у більш як 17 університетах, що можна вважати знаком солідарності з Україною у боротьбі проти російської агресії. Знайомство з українською літературою у Німеччині видається простішим, якщо вона подається в контексті світової літератури та висвітлюються її взаємозв'язки з німецькомовними літературами. У доповіді представлені курси української літератури, що запроваджуються в німецьких університетах, а також заходи та проекти, що реалізуються завдяки співпраці між германістикою і славістикою. Цю співпрацю також можна інтерпретувати як міждисциплінарну синергію, яка робить свій внесок для розуміння української літератури, культури, історії та сьогодення в німецькомовних країнах.
- 15:30-16:15 Проф. д. філол. н. Світлана Іваненко, Національний технічний університет України „КПІ ім. Ігоря Сікорського“
Багатомовність в Європейському парламенті і виклики для навчання усних перекладачів
Європа багатомовна, її демократичні інститути на рівні Європейського Союзу: Європейський парламент, Європейська комісія, Європейський суд також багатомовні. З 22 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата в ЄС. Тому країна стоїть перед великими викликами щодо переговорів з усіма країнами ЄС, які здійснюються зазвичай за допомогою перекладачів. Крім цього, Україна буде представлена у найвищих органах ЄС, які потребують висококваліфікованих перекладачів-синхроністів. Наші провідні університети мають перед собою тепер гігантське завдання: підготувати якомога більше перекладачів з чудовими знаннями і навичками синхронного перекладу. Вирішення цього завдання вимагає не тільки

наявності відповідної спеціальності в університетах, але й висококваліфікованих викладачів та технічного потенціалу (сучасне технічне обладнання для синхронного перекладу). На даний момент лише Київський національний університет імені Тараса Шевченка має таку спеціалізацію в підготовці магістрів з погляду усного перекладу, яка однак не має статусу синхронного перекладу конференцій

- 16:15-17:00 Аня Ланге (ДААД), к. філол. н. Ірина Гаман, Національний технічний університет України „КПІ ім. Ігоря Сікорського“
Сучасне викладання перекладу з використанням цифрових технологій
У доповіді представлений аналіз семінару зі студентами-перекладачами КПІ ім. Ігоря Сікорського, який відбувся в листопаді 2024 року. Під час семінару студенти мали змогу змодельовати процес перекладу літературного твору від початку до кінця. Текст Франца Кафки був перекладений за допомогою інструментів машинного перекладу (Trados SDL, Chat GPT, Google Translate та DeepL). Студенти порівнювали тексти перекладу і виявили спільні риси та відмінності між цифровими перекладацькими інструментами. Мета семінару полягала в тому, щоб допомогти студентам зрозуміти, як ці інструменти можуть стати корисними у майбутній перекладацькій практиці.
- 17:00-17:45 Проф. д. філол. н. Сергій Кобернік, Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Розвиток нової української школи в умовах воєнного стану (на прикладі географічної освіти)
Зазначено, що не зважаючи на повномасштабне вторгнення росії в Україну і ведення активних бойових дій на значній території нашої держави, триває реформа ЗЗСО із запровадження прогресивних ідей Концепції Нової української школи (НУШ). Нині учні 1-7 класів закладів освіти набувають важливі для життя компетентності в сучасних реаліях НУШ за оновленим змістовим наповненням шкільних предметів з урахуванням світового і європейського досвіду. Вказано про зміни, які відбуваються в освітній системі України, а саме: створюються якісно нові Державні стандарти середньої освіти, Типові освітні програми, Модельні навчальні програми (МНП), інтегровані курси, підручники і навчальні посібники для всіх шкільних предметів. Розкрито особливості авторських ідей щодо нової структури МНП та підручників з географії, які зорієнтовані на Концепцію НУШ і враховують діяльнісний та компетентнісний підходи в сучасній освіті для нового покоління громадян України. Подано стислий опис основних складових змісту авторської МНП та підручника з географії. Наведено характеристику складових навчально-методичного пакету розробленого нами до підручника з географії на основі творчих ідей авторів, який включає такі посібники для вчителя та учня, як: Робочий зошит учня для практичних робіт та досліджень з географії; Географія в опорних схемах, картосхемах і схематичних малюнках (графічні конспекти уроків); Діагностувальні роботи для перевірки результатів навчання з географії; Методичний посібник для вчителя «Як організовувати навчання географії в умовах НУШ». Наголошується, що усі вказані складові навчально-методичного забезпечення у своєму змістовому наповненні враховують зміни, що передбачені чинною законодавчою базою для розвитку загальної середньої освіти в Україні.
- 17:45-18:30 Доц. к.п.н. Наталія Франчук, Український державний університет імені Михайла Драгоманова; Інститут цифровізації освіти Національної Академії педагогічних наук України

Автоматизовані технології опрацювання природної мови: від транскрипції до машинного перекладу

У статті розглянуто автоматизовані технології опрацювання природної мови, що охоплюють повний спектр завдань — від автоматичної транскрипції до машинного перекладу. Проаналізовано сучасні методи, алгоритми та моделі, які використовуються для опрацювання текстових та аудіоданих. Особлива увага приділяється інтеграції технологій розпізнавання мовлення, синтаксичного й семантичного аналізу, а також генерації тексту. Розглянуто досягнення в галузі нейронних мереж, зокрема трансформерів, які є основою сучасних систем машинного перекладу. Висвітлено перспективи використання цих технологій у різних сферах. Окреслено ключові виклики, зокрема проблеми багатомовності, точності опрацювання текстових даних та етичні аспекти. Зроблено висновки щодо важливості подальшого розвитку автоматизованих технологій опрацювання природної мови для забезпечення ефективної міжмовної комунікації та автоматизації рутинних лінгвістичних завдань.

Субота, 30.11.2024

Час зазначено за українським часом!

Посилання на Zoom: <https://us02web.zoom.us/j/88188406978>
Meeting-ID: 881 8840 6978

- 9:00-10:20 Доц. к. філол. н. Олена Бекетова (Гете-Інститут Київ)
Сприяння письму за допомогою ШІ на заняттях з німецької мови як іноземної
Щоденна присутність штучного інтелекту вже давно не є футуристичною візією, а все більше стає реальністю, відкриваючи нові можливості для викладачів та учнів, щоб зробити вивчення мов більш ефективним, продуктивним та привабливим. Таким чином, він сприяє покращенню мовної компетенції учнів та розвитку їхньої міжкультурної комунікаційної здатності. На цьому семінарі ви дізнаєтеся про різні можливості використання чат-ботів з ШІ для розвитку продуктивної навички письма на заняттях німецької як іноземної мови (DaF). Основна увага буде приділена наступним чат-ботам: *ChatGPT* і *Perplexity*. Випробуйте застосування ШІ у викладанні іноземних мов!
- 10:20-11:40 Вікторія Марінюк (Гете-Інститут Київ)
Німецька мова з Фро
Платформа Всеукраїнської Школи Онлайн пропонує нові матеріали з вивчення німецької мови для дітей та підлітків від 10 до 16 років. Ви шукаєте різноманітні вправи і завдання? Ви б хотіли організувати навчальний процес інтерактивніше і мотивувати дітей для самостійного навчання, зважаючи на актуальну навчальну програму? Ми пропонуємо Вам відкрити для себе безкоштовні матеріали Всеукраїнської Школи Онлайн, які можна використовувати в цифровому і аналоговому форматах. Крім цього ми звернемо увагу на перелік запропонованих тем, познайомимось із головним героєм відео Фро і разом з ним зануримось у світ німецької мови.

Секційні засідання
Секція німецькою мовою

Панель: Вивчення мови за допомогою онлайн-інструментів (Модератор: Катрін К. Компе)

11:45-12:15 Д- Міхаела Руш, Західносахсонський інститут м. Цвікау
Створення завдань для мовних модулів науково-інженерних спеціальностей (серед іншого IoT – Інтернет речей та Зелена інженерія) за допомогою ChatGPT та Fobizz

Чат GPT сильно змінив можливості дидактичної адаптації та індивідуалізації змісту мовних модулів інженерних спеціальностей. Таким чином, ця технологія може закрити важливу прогалину, особливо для змісту курсу, де лише спорадично доступні матеріали у вигляді книг та навчальних матеріалів (переважно веб-сайтів). Окрім великої мовної моделі Чат GPT, Fobizz - це також платформа додатків, заснована на ШІ. Fobizz пропонує величезну кількість цифрових інструментів, ШІ, підвищення кваліфікації та навчальні матеріали. Наприклад, з його допомогою можна створити великі обсяги дидактичного матеріалу для різних контекстів, здійснити контроль знань та повідомити результати. Завдяки різним формам зворотного зв'язку (звуковий запис включно) можна здійснити більш індивідуалізоване оцінювання. У пропонованому дослідженні йдеться про можливості застосування і виконання студентами завдань, створених за допомогою ЧатGPT та Fobizz. Тому дослідження порівнює різні приклади застосування мовних модулів рівнів A1, A2 та B1 та відповідний підхід, наприклад, виконання на сторінках LLM (великої мовної моделі) з генеруючим контентом. Таким чином, обговорюються адаптації завдань і зроблено висновок стосовно застосування. При цьому як сторінка студента, так і сторінка викладача містить перспекцію щодо компетентностей, які набуватимуться. У дослідженні виснувано, що використання технології є доцільним доки студентам пропонуються класичні підходи вивчення іноземних мов або можливості їх застосування примножуються. Оскільки використання цієї технології визнається як динамічне, то підвищення медійної компетентності залишається постійним завданням викладачів.

12:15-12:45 Проф., д-р Інесс Буш-Лауер (Західносахсонський інститут Цвікау)
Багатомовність за допомогою ШІ?! - Досвід викладання фахової мови у закладах вищої освіти, представлений на прикладах з економіки, технологій та медіа

Дедалі багатомовніше суспільство вимагає мультилінгвальної компетентності у використанні фахового мовлення, щоб зменшити мовні бар'єри та дію культурних стереотипів у повсякденному навчанні та професійному житті. У пропонованій доповіді представлено перший досвід роботи з інструментами штучного інтелекту у викладанні фахової іноземної мови в закладах вищої освіти на прикладі Західносахсонського інституту м. Цвікау. Відправною точкою дослідження є питання про те, які інструменти штучного інтелекту можуть підтримувати навчання фахової іноземної мови і якою мірою комбінація різних інструментів штучного інтелекту може бути успішно використана в університетському контексті у формуванні рецептивних і продуктивних мовних навичок і які результати таке застосування впливатиме на мотивацію щодо автономного навчання іноземної мови протягом всього життя, мотивацію для підвищення кваліфікації та подальшого розвитку навичок роботи в цифровому форматі з метою набуття багатомовності. Для ілюстрації буде наведено приклади з занять навчання фахового мовлення з економічної, технологічної та медійної галузей.

Панель: Зміни багатомовної ідентичності на прикордонних територіях на прикладі сучасної Словаччини та Карпатської України (Модератор: Аґош Біттер)

12:45-13:15 Д-р Маріанна Базсоне, д-р. Сьореш: Університет Мішкольц
Лінгвістичне біографічне інтерв'ю як інструмент дослідження для фіксації

процесів засвоєння мови

Лінгвістичне біографічне інтерв'ю – це особлива форма наративної бесіди, яка зосереджена на мовному розвитку інтерв'ююваних. Як методологічний інструмент ця форма інтерв'ю виявляється надзвичайно цінною для запису та документування процесів конструювання ідентичності та індивідуалізації особистості. Пропоноване дослідження виходить за рамки класичного підходу наративного індивідуального інтерв'ю, пов'язуючи погляди Георга Меліки та його дочки на ту саму тему. Отримані результати ґрунтуються на багатшаровому процесі індивідуальної роботи пам'яті, який відстежує зміни в мовно-комунікативному самопозиціонуванні мовців відповідно до хронології часу. Особливої уваги заслуговує тісне переплетення фактів власної історії життя та розвитку мовлення респондентів. Завдяки динамічній взаємодії співрозмовників спочатку фрагментарні спогади оживають, отримують нову інтерпретацію і формують вагому загальну картину процесу.

- 13:15-14:15 Д-р філол. н. Акош Біттер (ДАДД), Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара та, магістр Тереза Штангль, Регенбурзький університет
Багатомовність національних меншин – німці в східній Словаччині і в Карпатській Україні.

Беручи до уваги доповідь д-ра Маріанни Базцоне Сореш, д-р філол. н. Акош Біттер, лектор ДАДД у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара та Тереза Штангль наукова співробітниця Регенбурзького університету розглядатимуть східну частину Словаччини, а також сусідню Карпатську Україну. Мета пропонованої доповіді полягає в у висвітленні на конкретних прикладах лінгво-біографічного дослідження.

Словаччина (Тереза Штангль)

На території сучасної Словаччини німецькомовні громадяни живуть біля 800 років. Геніш датує перші поселення німців у цій місцевості нинішньої Словаччини, у так званому Ціпсі / Спиш у східній Словаччині, десь 1200 роком. У тогочасній Верхній Угорщині віками жили люди, об'єднані багатомовністю. Серед них були словаки, рутени (українці), угорці, румуни і німці (пор. Геніш 1995: 143). Після Першої світової війни у Словаччині кардинально змінилась політична і територіальна ситуація, тому що у 1918 р. тодішня Верхня Угорщина стала країною, в якій жили чехи і словаки, яка лише у 1992 р. отримала незалежність. (пор. Парсонова 1996:153). До спустошуючих наслідків Другої світової війни зараховують масову міграцію зі Сходу на Захід. При цьому більша частина німців, які жили у Словаччині, була вигнана з їх Батьківщини. Після жорстокості Другої світової війни і з нею пов'язаними процесами евакуації, біженців і вигнання «закінчилась історія німецького населення у Словаччині» (Цукерт 2016: 13-14). І це неправильно, бо маленька частина німецькомовного населення залишилась, як і раніше, у Словаччині. Ті фахівці і спеціалісти, яких у 1945 році позбавили громадянства, отримали так звані захисні паспорти. Рудольф Шустер, як член німецької меншини, - приклад того, яким мінливим був світ німецькомовної меншини у Словаччині. У минулому бургомістр м. Кашау/Кошице, який народився 1934 р. у м. Метцензайфен і майбутній Президент Словаччини, пережив багато рухів кордонів і може розповісти про власну мовну ідентичність.

Карпатська Україна (Акош Біттер)

Східна Словаччина та Карпатська Україна мають багато подібності щодо свого населення, при цьому обидві території мають периферійне розташування та велике етнічне та культурне розмаїття внаслідок різноманітних зсувів кордонів: русинська меншина також поєднує ці регіони. Після Першої світової війни територія Карпатської України (сьогодні Закарпатська область) за Тріанонським договором була передана новоствореній Чехословаччині, повна інкорпорація

тривала до 1928 року. Після так званої ліквідації Другої Чехо-Словацької республіки (1938/1939) Підкарпатська Русь (Карпатська Русь) була повернута до Угорщини, що також відбулося з окремими прикордонними регіонами Словаччини. У 1945 році територія стала Радянською Україною, а в 1991 році незалежною Україною. На відміну від Рудольфа Шустера, Грегор/Георг Меліка, який береться як приклад для Карпатської України, народився в 1930 році не на батьківщині своїх батьків біля Мукачева/Мункача, як його старші брати, а в Ельзасі, де його батько був гірняком, сім'я прибула в Ельзас у 1927 р. З батьками Меліка розмовляв найзахіднішим східнослов'янським діалектом – русинською (деякі експерти вважають її мовою), з братами – французькою, рідше – ельзаським діалектом, з ельзасцями – ельзаським діалектом, а з дітьми з інших родин робітників – слов'янською мовою (наприклад, польською) або французькою. Грегор Меліка використовував цей тип багатомовності до 1947 року, коли родина вирішила переїхати до Радянського Союзу.

Панель: Багатомовність

14:15-14:45 Д-р Мілютін Нікль (Хоф, Німеччина)

Християнсько-гуманістична категорія комунікатора типу Прокоповича 1706 року чи міжкультурна риторика державницького лібералізму?

Прагматична, синтезна риторика Феофана Прокоповича 1706/1707 зазнала впливу обох домінантних європейсько-середземноморських традицій:

I. Християнсько-гуманістичної, переважно посттрієнтської доктрини розвитку проповіді та риторики, на яку мав великий вплив Ніколаус Кауссінус 1619/81 (а на нього Клаудіо Аквавівіа 1613).

Комунікатор як оратор, проповідник, а також теоритор (ідеальний проповідник з багатьма ролями у суспільстві - лише у Кауссінуса) у християнсько-гуманістичній паралельній риториці або універсальній риториці, зосередженій на комунікаторі.

Значення комунікатора Златоуста - це багатофункціональне і складне поєднання з журналістською кар'єрою, починаючи з пізньої античності або раннього середньовіччя з піками розвитку в 16-18 століттях; плюс наслідки, також в музиці до пізнього романтизму.

Центральна концепція Прокоповича: політична промова дорівнює церковній промові (*Oratio politica* = *oratio sacra*). Докази цього.

II. Старша, риторично-язичницька, політеїстична, толерантніша до індиферентності, освітотворча, риторикосистемоутворююча традиція в історії комунікації та її недостатня рецепція в неолатинській, частково центральноєвропейській та польській бароковій риториці.

Альтернатива, здатна до актуалізації та конфронтації з I. та II:

III. Стара європейсько-середземноморська, систематизуюча в аргументативно-теоретичному плані, релігійно-критична традиція, яка вбачає в пошуку істинності проблему, та її алегорично-жіночий риторичний імідж з апіорі аргументацією (вузький довгий меч), реактуалізований по всій Європі в латинсько-грецькому Поворотному гуманізмі 15-16 століття. Риторична концепція освіти передбачає актуалізацію пайдеї (Nickl 2010/11/22) та ризиковану репрезентативну комунікацію,

Програмно-методично: за інтерференцію іміджу комунікатора в риторико-освітньому плані та державницький лібералізм, що зберігає державу. Проти неліберального національного шовінізму.

Проблема: Відколи в Україні призупинено дію основних частин Хартії прав людини (2015-2024), опозицію нейтралізовано, ідеологічний нейтралітет призупинено, республіканські чесноти маргіналізовано, а важливий принцип *audiatur-et-altera-pars* (нехай і інша частина має бути почута) для публічного дискурсу, який є центральним для свободи вираження поглядів і свободи преси,

виявляється паралізованим, і тому Citoyen (громадянин) є іноземним словом в українській мові, питання про те, який образ людини, які уявлення про освіту, і які конкретні або передбачувані західні цінності захищаються (або повинні захищатися) ad hoc в Україні, це питання не може бути вирішене однозначно. Імідж риторики, перевірений в умовах інтерференції та плюралізму культур, пропонує альтернативу з європейським корінням, яка апріорі аргументативна і заслуговує на довіру.

- 14:45-15:15 Доц.к. філол.н. Гелена Івченкова, Катаріна Аппель, дипломована наукова співробітниця з спеціалізацією по Франції
Використання штучного інтелекту (Timekettle Interpreter Hub) у навчанні українських біженців у Німеччині – дослідження мовного та інтегаційного аспектів

У доповіді йдеться про проблеми вивчення німецької мови дорослими біженцями у Німеччині. Головна проблема полягає в тому, що навчання на мовних курсах на початковому етапі відбувається німецькою мовою, що блокує процес навчання і робить його неефективним. Аналізуються причини цієї блокади. Одна з причин - це високий афективний фільтр особистості, свого роду супротив стосовно опрацювання нового, незрозумілого знання. На думку авторок проблеми, які виникають у навчанні, можна вирішити за допомогою штучного інтелекту. Прикладом може слугувати прилад Timekettle XI A1 Interpreter Hub, який забезпечує якісний синхронний переклад, що оптимізує процес адаптації до мови і насамкінець суттєво покращує комунікативні можливості біженців.

- 15:15-15:45 Доц. к. філол. н. Ілона Густі, доц. к. філол. н. Ілона Лехнер, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Досвід викладачів з багатомовними студентами в закладах вищої освіти
У доповіді на прикладі Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II буде показано, як можна розробити стратегії для подолання викликів мовного розмаїття в багатомовному та мультикультурному середовищі. Спочатку буде представлено викладання іноземних мов закладу та його мовну політику. Далі узагальнюється досвід співробітників кафедри філології. Наголошується на зусиллях університету, спрямованих на те, щоб жоден студент не опинився в не вигідному становищі через мовні чи національні відмінності. Насамкінець ми розглянемо, як ці заходи реалізуються на практичних заняттях та за їх межами.

**Секція українською мовою
Zoom “Україна” в Goethe-Institut**

<https://europa-uni-de.zoom-join/j/62103312264?pwd=MkLaktzQaWgIdtadSJP3adHDuF40ma.1>

Meeting-ID: 621 0331 2264
Kenncode: 123456789

Модератор доц., к.п.н. О.О. Яременко-Гасюк

- 11.45-12.15 Доц. к. п. н. Єфіменко В.В., Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Критичне оцінювання та ефективне використання ШІ-перекладачів у студентських наукових дослідженнях
Доповідь „Критичне оцінювання та ефективне використання ШІ-перекладачів у студентських наукових дослідженнях“ розглядає зростаючу роль ШІ-перекладачів, таких як ChatGPT, DeepL та Google Translate, у науковій діяльності студентів. Аналізуються переваги та обмеження цих інструментів, зокрема

точність перекладу наукової термінології, здатність розуміти складні синтаксичні конструкції та адекватність передачі стилістики наукових текстів. Доповідь містить практичні рекомендації щодо ефективного використання ШІ-перекладачів у студентських дослідженнях, акцентуючи увагу на критичному оцінюванні отриманих результатів та необхідності постредагування. Обговорюємо також етичні аспекти використання ШІ-перекладачів, включаючи питання авторства, плагіату та впливу на розвиток мовних компетенцій студентів. Доповідь має на меті сприяти формуванню інформаційної компетентності студентів та підвищенню ефективності їхньої науково-дослідної діяльності.

- 12:15-12:45 Phd. Вікторія Лемещенко-Лагода, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Предметно-тематична класифікація національно маркованих одиниць Національна свідомість через призму мови: фіксація та тематична класифікація національно маркованих одиниць у мові (на прикладі регіональних мов Шотландії)

Серед багатьох чинників, що впливають на формування національної свідомості та збереження ідентичності нації, одним з найголовніших є мова. Саме мова, відображаючи історичний досвід народу, його специфічний спосіб мислення та своєрідну картину реальності, виступає носієм унікального культурного коду, характерного для кожної окремої нації. За допомогою мови передаються важливі цінності, норми та уявлення про світ, що стають частиною колективної пам'яті нації. Кожен термін і вираз, що використовується в мові, є своєрідним «мостом» між поколіннями, допомагаючи зберегти досвід, традиції та особливості національного світогляду.

У доповіді розглядатимуться ключові аспекти взаємозв'язку мови та національної свідомості, зокрема: як національна ідентичність знаходить своє відображення в мові у вигляді національно маркованих одиниць, як можна класифікувати національно марковані одиниці та яку роль відіграє мова в процесі збереження національної культури.

- 12:45-13:15 Доц. к.ф.н. Ірина Блинова, Надія Бреславець, Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Викладання іноземної мови студентам немовних спеціальностей: стан і перспективи

Через активізацію процесів, пов'язаних зі зміною ролі англійської мови як іноземної в суспільному житті України, викладання англійської мови студентам немовних спеціальностей у сфері вищої освіти набуває ще більшої значущості. Вимоги до підготовки бакалаврів і магістрів потребують від них, перш за все, бути плідними учасниками міжкультурної комунікації та мати необхідні навички і вміння професійного, ділового, ситуативного спілкування в усній і писемній формах. Це сприяє затребуваності суспільства на кваліфікованих конкурентоспроможних випускників нової генерації, які вільно володіють англійською мовою, та зумовлює важливість вивчення дисципліни «Іноземна (англійська) мова (за професійним спрямуванням)». Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням УДУ імені Михайла Драгоманова скеровує свою діяльність у таких напрямках: 1) підвищення власного (викладацького) рівня володіння англійською мовою та методикою її викладання; 2) підвищення рівня володіння англійською мовою здобувачів. У межах першого напрямку науково-педагогічні працівники постійно підвищують кваліфікацію, переймаючи досвід міжнародних практик викладання. У межах другого напрямку здобувачі мають можливість долучитися до Міжнародної програми COIL; Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт іноземною мовою за професійним

спрямуванням із гуманітарних наук нефілологічного профілю; виступів на наукових конференціях тощо. Таким чином, студенти немовних спеціальностей мають змогу набувати навичок / поліпшувати свої практичні вміння в розумінні, говорінні англійською мовою, а також брати участь у заходах, презентованих англійською мовою, за підтримки викладачів кафедри.

- 13:15-13:45 Доц. Д-р філології Єлизавета Барань,
Доц. д-р філософії Адальберт Барань,
Доц. к.філол.н. Марта Фабіян, Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці II)
Багатомовні студенти у системі вищої освіти (на прикладі Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II)

У регіоні, яке з початку ХХ ст. має назву Закарпаття, упродовж віків проживають представники різних національностей. Про національний склад населення та зміни в ньому вийшло друком чимало праць. Дво- або багатомовним є більшість населення регіону. У системі початкової, середньої і частково вищої освіти є можливість обирати мову навчання, а також вивчати мову окремих національностей. Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II – заклад недержавної форми власності, в якому згідно зі Статутом закладу мовою навчання є українська, угорська та англійська. Однак, є можливість обрати для вивчення німецьку та словацьку мови. У доповіді маємо на меті представити освітні програми першого і другого освітніх рівнів, у яких пропонувано вивчення дисциплін однією з трьох мов. Більшість здобувачів вищої освіти дво- та багатомовні, які проживають у західних регіонах України, переважно на Закарпатті. Серед цілей доповіді є представлення багатомовності контингенту здобувачів, їхню роль на ринку праці.

Модератор: доц., к. п. н. О.Г. Смольнікова

- 13:45-14:15

Вероніка Дворник, Науковий керівник – канд. пед. наук, доц. Вікторія Смелянська, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Вплив освітніх онлайн ігор на формування граматичної компетентності учнів 11 класу на уроках англійської мови (за результатами дослідження)

У доповіді буде представлено теоретичне обґрунтування основних понять, таких як освітні онлайн-ігри та граматична компетентність. Зокрема, буде розглянуто, що саме охоплюють ці терміни, окреслено їх значення для навчального процесу. Також буде представлено опис застосованих онлайн платформ, де були створені онлайн-ігри. Серед використаних платформ — *Wordwall, **Bamboozle, **Educaplay* та інші ресурси, впроваджені на уроках англійської мови у 11 класах ліцею. Дослідницька частина доповіді містить аналіз впливу освітніх онлайн-ігор на засвоєння граматичних структур. Буде детально висвітлено, комплекс із чотирьох вправ(ігри), які були застосовані на практиці. Крім цього будуть надані результати двох опитувальників, що ілюструють вплив використання освітніх онлайн-ігор на рівень сформованості граматичної компетентності школярів 11 класу.

- 14:15-14:45 Асп. Світлана Кіхтенко, Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Використання профорієнтаційних матеріалів у підготовці вчителя нової української школи

Використання профорієнтаційних матеріалів у підготовці вчителя нової української школи: що стане у нагоді вчительській молоді нової української школи при вирішенні питань підвищення мотивації учнів до навчання і як результат підвищення якості знань. Використання методичних матеріалів

потребує в першу чергу їх вивчення самим студентом. Для того щоб застосувати матеріали їх необхідно мати у наявності, вміти їх підібрати, групувати, застосовувати при вирішенні конкретних педагогічних задач. Методи профорієнтації добре працюють на практиці в учнівських колективах але якщо вірно зібрані і вміло використані. Тому важливо надати можливість студентам майбутнім педагогам познайомитися з методичними матеріалами профорієнтації, навчитися їх вибирати і використовувати на практиці.

14:45-15:15 Стрюк Н. В., Джоган В. О., Донецький національний університет імені Василя Стуса

Інтертекстуальний характер мультимодальних текстів

У дослідженні аналізуються засоби актуалізації категорії інтертекстуальності в англійськомовних написах на одязі, що є важливим соціокультурним феноменом сучасності. Вивчення текстових принтів на одязі дозволяє розкрити їхню функцію як засобу комунікації та самовираження. Інтертекстуальність у таких написах проявляється на мультимодальному рівні через поєднання вербальних і візуальних елементів. Робота показує діалогічні зв'язки між текстами та культурним контекстом, ілюструючи, як інтертекстуальні елементи можуть впливати на формування ідентичності та передачу суспільних ідей. Перспективи подальших досліджень охоплюють порівняння англійських і українських текстів на одязі та аналіз інших культурних груп.

16:00-17:00 **Круглий стіл**

Zoom “Україна” в Goethe-Institut

<https://goethe-institut.zoom.us/j/85863101847>

Meeting-ID: 858 6310 1847

Модерація: проф. д-р Світлана Іваненко

- Нова українська школа – яким шляхом йдемо? Який досвід було здобуто? Як працює реформа під час війни?
- Онлайн-технології під час війни – як навчати під час війни? Які інструменти існують?